

La primera fase de la reforma territorial de França, liderada pel primer ministre Manuel Valls i feta efectiva l'1 de gener d'enguany, ha reviscolat el conflicte entre el jacobinisme de l'Estat francès i les diferents identitats del país. Allò que l'Estat ha considerat com una simplificació administrativa per estalviar despeses, per a molts ciutadans francesos ha significat una recentralització a la brava. Sense preguntar a ningú i amb l'oposició de tota l'Assemblea, els socialistes han redibuixat a pler el mapa del país, que ha passat de tenir 22 regions a només 13. Pim, pam. Alsàcia, per exemple, ha deixat d'existir administrativament després de veure's obligada a fusionar-se amb dues regions més. Ni la gran mobilització ciutadana ni el recurs que van emprendre per mirar d'anul·lar la reforma territorial no van servir de res. Bretanya va estar a punt de patir la mateixa sort, però el president de la regió és també el ministre de Defensa i va amenaçar el Govern de dimitir si Bretanya quedava fusionada amb el País del Loira. Els bretons, però, encara mantenen la lluita per aconseguir la reunificació de la Bretanya i recuperar Nantes, la capital històrica del país. I és que els departaments –l'equivalent a les nostres províncies–, tenen fins al 2019 per demanar un canvi de regió. Els dos territoris han de ser limítrofs i abans cal passar per un procés molt estricte i complex.

Per als nord-catalans la reforma territorial ha estat tràgica. La regió de la qual formaven part, Llenguadoc-Rosselló, ha acabat unida amb Migdia-Pirineus. Si dins de l'antiga regió només representaven un dels cinc departaments, ara han quedat diluïts en una macroregió de tretze departaments. Els catalanistes del nord, però, volen aprofitar aquesta imposició per revifar la identitat i l'autonomisme a la Catalunya Nord. Una empresa que, tal com estan anant les coses –dóna per fer-ne una sèrie–, sembla que no serà gens fàcil.

Quan el nom sí que fa la cosa

Del 9 de maig al 10 de juny es va celebrar una consulta telemàtica perquè els ciutadans de la nova macroregió Llenguadoc-Rosselló-Migdia-Pirineus triessin un nom per a la regió. No era vinculant, però cal dir que ha estat

MÓN

Tots (separats) contra el jacobinisme francès

Amb la reforma territorial de França, Catalunya Nord ha quedat diluïda en una macroregió de 13 departaments. Sembla inevitable que el nou nom de la regió acabi sent Occitània, una fórmula que ha indignat els nord-catalans i que ha desencadenat una gran mobilització ciutadana.

Això sí, amb estratègies dispars i declarant una guerra política als cosins occitans.

Entrevista de Àstrid Bierge

Un miler de persones es van manifestar el 18 de juny a Perpinyà sota el lema "Sí al País Català". Després d'un estiu molt actiu, s'espera que la manifestació del proper 10 de setembre sigui massiva.

professor de geografia a la Universitat de Perpinyà i des de sempre paladí de la llengua i la cultura catalanes. Hi hem parlat i ens ha explicat que el president del comitè, Martin Malvy, és un jacobí de llibre que va fer tot el possible perquè cap de les vuit opcions contingüés la paraula "Catalunya" o "català". Malvy pensava que, per culpa del procés independentista, aquesta referència podria intoxicar la République. Que s'oposés a un nom que contingüés Catalunya, doncs mira, encara, però Becat ens explica que a França la fórmula País Català no té cap connotació política: "El nom militant és Catalunya Nord, tothom ho sap. De fet, a França ningú es refereix al nostre departament com a Pirineus Orientals sinó com a País Català. Fins i tot la nostra representant al certamen de Miss França es diu Miss País Català!".

No hi va haver manera. Una majoria del comitè es va apuntar a la paranoia de Malvy i va decidir que la llista no podia incloure cap nom amb una referència catalana. El comitè, que no tenia l'última paraula, va acabar presentant vuit opcions al Consell Regional, que havia de triar cinc noms finals. Davant la pressió dels nord-catalans, la cambra va acabar inclouent a la llista l'opció d'Occitània-País Català. Gérard Onesta va ser l'impulsor d'aquesta decisió, però segons Becat, el fet que una de les cinc opcions fos Occitània –a seques–, va ser fruit d'una manipulació política: "Dotze dels tretze departaments de la regió són occitans, era evident que havent-hi aquesta opció el nom Occitània-País Català no tenia cap possibilitat de guanyar!". I així va ser. Va quedar en quarta posició. L'opció Occitània va guanyar de golejada per quasi el 45% dels vots. Cal dir que no tothom ho veia tan cantat. El Govern de Delga, molt flamenc, ja havia batejat la regió com a Llenguadoc-Pirineus al seu compte oficial de Twitter. Aquest nom, molt menys identitari que Occitània, era el preferit dels socialistes i dels *lobbies* econòmics.

Com hem dit, la consulta no era vinculant. El Consell Regional havia de triar un nom definitiu per presentar la proposta a París, que és qui té sempre l'última paraula. En una votació a finals de juny, la cambra va decidir respectar el resultat de la consulta i va votar a favor de presentar Occitània com a nom. Això sí, igual que havien fet altres regions, s'hi va afegir un subtítol: Pirineus-Mediterrània. Ho van fer com a gest de cara als nord-catalans, però posats a fer, per què no van triar com a subtítol País Català, que hauria estat un detall per agrair? Ho hem preguntat a Gérard Onesta: "A mi m'hauria agradat, sempre he defensat la referència catalana, però sóc demòcrata, i l'opció va perdre a les urnes. Hauria comportat problemes polítics i jurídics. El subtítol ha estat una manera de precisar que a Occitània hi ha una altra identitat". Perquè País Català surti al mapa de França, Onesta proposa que es canviï el nom del departament. "No conec ningú que visqui a Perpinyà que digui que és de Pirineus Orientals. Més d'una desena de departaments francesos ja s'han canviat el nom!".

Pocs i mal avinguts

Tot plegat va acabar amb una emprenyada monumental dels nord-catalans amb els occitans. Becat, per exemple, opina que el moviment occitanista no va ser "gens generós" amb ells durant les setmanes que va durar la consulta ciutadana perquè no va demanar el vot per l'opció Occitània-País Català. El col·lectiu "Sí al País Català" –engegat a l'abril per la federació de CDC a la Catalunya Nord–, va organitzar una manifestació a Perpinyà uns dies abans que el Consell Regional donés el vist-i-plau al nom triat a la consulta. Aquest col·lectiu també va començar una recollida de signatures a *Change.org* anomenada "No a Occitània, Sí al País Català", que ja compta amb més de 13.000 suports. Han sorgit *youtubers* amb barretina i les xarxes socials s'han →

l'única consulta que s'ha fet a França en el marc d'aquesta reforma territorial. No va caure pas del cel. La presidenta de la regió, la socialista Carole Delga, no tenia la més mínima intenció de muntar una consulta, però el seu partit va haver de comptar amb el suport dels verds per poder guanyar la segona volta de les eleccions regionals del desembre passat. Gérard Onesta, líder dels verds i occitanista, va poder forçar la líder socialista a comprometre's amb la celebració d'una consulta ciutadana. I aquí és on va començar el sacramental.

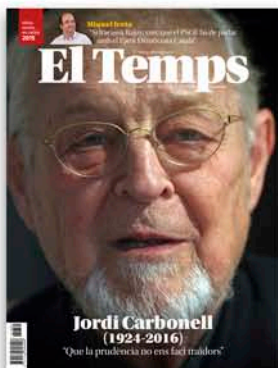
Després d'un procés obert en què es van escollir més de noranta noms, es va crear un comitè d'experts provinents de diferents sectors per reduir la llista a vuit opcions. El comitè el formaven 33 persones que representaven els 13 departaments de la regió. En nom del departament Pirineus Orientals –el que tots coneixem com a Catalunya Nord–, hi havia un empresari i Joan Becat,

Nova
maqueta

Nous
opinants

Nou
format

Nou
Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltemps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltemps.cat](mailto:subscripcions@eltemps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores

«NOSALTRES ESTIMEM MOLT ELS OCCITANS, MOLTÍSSIM, PERÒ A CASA SEVA, NO A LA NOSTRA»

→ omplert de cartells amb el lema “Jo no sóc occità, sóc català”, un reclam que fins i tot s’ha convertit en la tornada de la cançó de l’estiu, interpretada per un conegut grup local i anomenada Occexit. En alguns casos, no hi ha hagut pietat: CDC de la Catalunya Nord va penjar al seu Facebook un cartell que diu “Som catalans, no gavatxos”. Allà, aquesta fórmula s’utilitza per referir-se despectivament als occitans, no als francesos.

—Home... —li retrec a Jordi Vera, president del partit.

—Els vam advertir, i jo em vaig disculpar d’antuvi per la campanya que faríem. Naturalment que estem responent amb duresa, això és una annexió pura i dura! El nom d’Occitània encara no ha estat validat oficialment però ja fa setmanes que el govern de la regió l’utilitza. L’estadi de l’USAP ja té el nom pertot arreu, i quan es van fer els campionats regionals de natació a Ceret, el mateix. Fins i tot hi havia la bandera occitana! A casa nostra! Això és una provocació! Nosaltres estimem molt els occitans, moltíssim, però a casa seva, no a la nostra.

Segons Vera, la reacció dels nord-catalans ha estat tan virulenta perquè remou ferides del passat. “Històricament els occitans han estat els nostres enemics. Quan França atacava Catalunya, érem nosaltres, els fronterers, els qui rebíem dels occitans. Durant segles van ser ells els qui venien a destruir els pobles i violar les dones”.

Moltes entitats i municipis s’han sumat a les protestes. François Calvet, alcalde de Soler i senador, va ser el primer a col·locar el cartell de “País Català” a l’entrada del seu poble. Ara, una trentena més de municipis estan esperant que els arribi el cartell de la fàbrica per col·locar-lo. Calvet parla amb una vehemència indignada: “Si s’hagués triat un nom geogràfic com Pirineus Mediterrani... A mi no m’agradava, però mira. El que és inadmissible és que el nom només representi una de les dues

identitats de la regió. És que jo no sóc occità! Jo sóc català!”.

També s’ha creat una plataforma per presentar un recurs ciutadà al Consell d’Estat en cas que el nom d’Occitània quedi finalment acceptat. Manuel Valls té fins a l’1 d’octubre per signar els decrets que fixin els noms de les regions. Becat, que és el vice-president d’aquesta plataforma, va formar part del grup de representants que va reunir-se amb el primer ministre per lliurar-li una carta amb els arguments del possible recurs. Un dels raonaments, explica el geògraf, és que les dues identitats de la regió han estat tractades sempre amb igualtat: “Quan als anys 60 es van crear les regions que hi hagut fins ara, va ser l’Estat qui va adjudicar els noms. A la nostra la van anomenar Llenguadoc-Rosselló, tenint en consideració les dues identitats que englobava. Ara es vol trencar aquesta continuïtat en la igualtat”.

I ara ve quan el maten, perquè no havent-n’hi prou amb una baralla entre minories, els mateixos nord-catalans no acaben de posar-se d’acord pel que fa als objectius de les seves reivindicacions. El dia 10 de setembre hi ha convocada un manifestació a Perpinyà que s’espera que sigui massiva. Hi aniran tots els qui reivindiquen un canvi de nom, però des de l’organització que l’ha convocada, “Sí al País Català”, diuen que el nom rai.

—Però tot això no era pel nom?!
—pregunto a Jordi Vera, perduda en l’enrevessat fil del serial.

—Nosaltres ens estem mobilitzant per dir “Sí al País Català”, no “Sí a Occitània-País Català”. És altament improbable que el recurs al Consell d’Estat prosperi, però en fi, tothom és lliure de creure en Pare Noel si vol. A més, nosaltres respectem que la nova regió es digui Occitània i que els occitans tinguin el seu territori. Senzillament, nosaltres no formem part d’Occitània. L’objectiu principal del nostre col·lectiu és obtenir el reconeixement del territori català de França per part dels poders públics de la regió i de la República. No pararem

La nova França

Amb la reforma territorial feta efectiva l'1 de gener d'enguany, el país ha passat de tenir 22 regions a només 13.

fins que no tinguem unes institucions pròpies i un cert grau d'autonomia, com té Còrsega i com està a punt de tenir el País Basc francès amb una nova mancomunitat. La reforma s'ha fet d'esquena al poble de la Catalunya Nord i considerem que és una imposició inacceptable. L'agressió que hem patit ha provocat una reacció que fins fa poc era quasi unimaginable, i volem pressionar tots els partits tradicionals. Està naixent un espai polític autonomista que serà molt important en els propers anys.

I els occitans què hi diuen?

Mentrestant, els occitans estan la mar de contents amb el nom d'Occitània i molt disgustats amb la reacció dels catalans. Joan-Francés Laffont, president de Convergència Occitana –una entitat que aglutina moltes associacions–, també va figurar al comitè que havia de triar la llista de noms. Remarca que ell va votar a favor d'incloure opcions amb una referència catalana. Un cop els ciutadans van haver escollit el nom d'Occitània, ens explica, l'occitanisme va fer campanya per incloure un subtítol on sortís la paraula Catalunya.

—Van ser els diputats del Consell Regional els qui no van voler, no va ser culpa nostra.

—Alguns catalans pensen que durant la consulta no van ser solidaris, que haurien hagut de votar l'opció d'Occitània-País Català.

—Catalunya no es diu Catalunya-Vall d'Aran... Nosaltres tenim una llengua, un poble, una nació, però mai no hem tingut un país. Catalunya no està en perill, existeix, i penso que és importantíssim que el nom d'Occitània surti al mapa del món. Voler posar el mon català contra el món occità és un gran despropòsit. No ho entenc, és contraproduent, tenim el mateix enemic, que és el jacobinisme. Si ens barallem entre nosaltres, qui guanyarà serà el centralisme francès.

Dins la nova macroregió, la capital és Tolosa, una ciutat que, segons

Becat, sempre ha mirat més al sud que Montpeller. Vera, però, discrepa: "Tolosa no ha mirat mai a Perpinyà. No n'esperem res perquè en el sistema regional francès les capitals acaparen tot el poder". Laffont, per contra, creu que Perpinyà pot esdevenir un node entre Tolosa i Barcelona que ajudi a revifar les relacions entre els catalans i els occitans. De fet, Perpinyà és al mig de l'Euroregió Pirineus Mediterrània. Onesta –que agradi o no és el principal aliat polític que tenen els nord-catalans al govern regional– ens diu que aquesta euroregió té un gran potencial però que funciona molt malament: "Els mecanismes de decisió són complexos i el centre de decisió està dividit entre Brussel·les, Barcelona i Tolosa. Tenim una proposta, n'he parlat amb Raül Romeva personalment, per fer de l'euroregió una eina d'integració transfronterera molt més forta i eficaç, amb una seu única a Perpinyà. Podria anomenar-se

Occitània-Catalunya, o Catalunya-Occitània". Onesta també ha proposat una Oficina Pública de la llengua catalana perquè totes les iniciatives que busquin promoure la llengua rebin suport i pressupostos públics. Fins i tot està a favor d'un estatut especial pel territori, però admet que els seus companys de govern, els socialistes, no en volen sentir a parlar.

Dijous passat el Partit Occità va emetre un comunicat que també buscava restablir ponts entre els dos pobles amb vista a la manifestació del 10 de setembre a Perpinyà. El text diu que, més enllà del nom, els occitans estan a favor que el País Català es converteixi en una realitat institucional que pugui decidir el seu futur. Veurem si la manifestació del dia 10 pot marcar un nou punt de partida, i posar fi a una història que va començar amb una reforma a la francesa i que ha acabat amb una baralla a la catalana. ●